

artis
omnis

LA
BU
TE

NEPLAČÚ

ZUSKA
STOŽICKÁ

LABUTE NEPLAČÚ

© Zuzka Stožická 2023

Cover © Jana Kollárová 2023

Slovak Edition © Artis Omnis 2023

ISBN 978-80-8201-191-6

ZUSKA STOŽICKÁ

LABUTE NEPLAČŮ

artis
omnis

LABUTE NEPLAČÚ

Mohutný medveď prerazil hladinu a klesol ku dnu. Lea rada hádzala kamienky do vody. Biele boli ovečky, žlté psy, ružové prasiatka a hnedé medvede. No dnes ju to nebavilo. Znovu skontrolovala hlúčik žien a kočíkov na chodníku. Najprv obdivovali „to malé“, aké je drobučké, ako krásne spí a na koho sa podobá... *Nechajte si ho, keď sa vám páči.* Potom zaparkovali na lavičke v tieni, aby mohli spriadať nekonečné rozhovory o uškách, bruškách, dečkách a mliečkach.

Mami, kedy sa už pohneme?

Hlúčik sa práve išiel navela rozpustiť – a spoza vrby vykukla známa ktorejsi známej, hneď za ňou kamarátka... Kolotoč rozhovorov nabral nové obrátky.

„Blahoželám! Koľko má?“

Lea znudene utopila pár ovečiek a opäť uprela pohľad k chodníku. *Mám vyjsť hore a zaťahat ju za rukáv?* Tušila, ako by to dopadlo a tak si ušetrila cestu.

„Iba dva týždne? Môžem sa pozrieť?“

Mamička prikývla a vyšperkovala svoj príbeh z pôrodnice priehrástím nových šokujúcich detailov. Väčšina žien s účasťou načúvala a v správnych chvíľach prednášala pohoršené poznámky. Jedna sa so záujmom sklonila nad kočík... Vyzerala skoro normálne – batiková sukňa, dieťa spíace v šatke, nič roztrhané

alebo špinavé. Dlhé vlasy sa leskli trochu mastne, pár rozvia-
tych prameňov zakrývalo oči – medzi matkami s malými bábät-
kami nič mimoriadne. Ale bola *iná*, však? Hýbala sa inak. Ako
nejaký plachý tvor. Ako zviera.

Lea definitívne prestala venovať pozornosť vodnej hladine.
Kamienky zaštrkotali na zemi. Tá žena tam čosi stvárala. Niečo
s malým a nikto si ju nevšímal. *Mohla by ho ukradnúť? Odnieť
preč, aby bolo všetko ako predtým?*

Konečne sa rozlúčili. Lea bežala hore brehom a prudko za-
stala pri kočíku.

„Kolkokrát som ti vravela, že doňho nesmieš vrázať? Tvoj
braček spí, chceš ho zobudiť?“

„Len sa pozriem...“

„Pozor, nech mu slnko nezasvieti do očí!“

Kočík nebol prázdny. Ale to, čo v ňom odfukovalo, nebol
Lein malý braček.

„Vymenili ho za žabiaka,“ vyhrkla. „Pozri, aké má ústa!“

Čudná žena práve mizla za vrúbou. Lea chvíľu márne čakala, že
sa vynorí na druhej strane ako ostatní chodci, ale nevynorila sa.

„Nevymýšľaj hlúposti. Poď už, veď si chcela ísť na ihrisko.“

Na jazere vyplávala spod opony vrbových listov rodinka la-
butí.

—

Hlúposti. Tina si to opakovala tisíckrát, keď v tú noc po-
chodovala bytom sem a tam s vrieskajúcim uzlíčkom v náručí.
Malý bol celý deň ako vymenený. Nie, Lea sa na ihrisku nepo-
hrala. Sotva stihla vyliezť na hojdačku, prebudil sa a museli
uháňať späť. Tina nepatrila k asertívnym matkám, čo si doká-
žu hocikam sadnúť a dojčiť, keď okolo chodia ľudia. Malý celú
cestu reval, akoby ho na nože brali a nenechal si vysvetliť, že
mamička nemôže naraz viesť kočík, ťahať za ruku štrajkujúcu
Leu a niesť ešte aj bábätko... Dúfala, že ho doma nakrmi a bude
zasa pokoj, ale kruto sa mýlila.

*Fakt ako vymenený... Večne hladný, nespokojný, zúrivo sa domáha nosenia na rukách... Červená tvár zvrastená plačom ani náznakom nepripomína sladkého chlapčeka, ktorého si Tina niesla z nemocnice. Kým sa hltavo krmil, pozorovala jeho tvár a keď si vedľa otvorila fotky, čo ešte v pôrodnici robila mobilom, nachádzala rozdiely. Tvar hlavy sa jej zdal akýsi iný... Ústa širšie, nos ploškatejší... Aj vôňa... *Je to závan žabince?* Ale najsilnejšie vnímala hlas. Naliehavý, divý... *Toto predsa nie je môj chlapec...**

Dúfala, že za to môže iba náročný deň, že čudný pocit prejde... *Si len nevyspatá, nervy máš v kýbli...* A on neprechádzal. Druhý, tretí deň... Ako nočná mora, z ktorej sa nedá prebudiť. *Ktosi mi vymenil syna.*

Kraviny!!! zaháňala tú predstavu strhanými zvyškami rácia. *Dobrá matka by si podobné veci o svojom dieťati nemala ani pomyslieť*, dodával pocit viny, Tinin verný sprievodca materstvom.

O svoje podozrenie sa, prirodzene, s nikým nepodelila. Stále rovnako dôsledne menila podvrhnutému dieťaťu plienky, krmila ho a hojerala na fitlopte, až sa jej dvíhal žalúdok. Utrúsila pár poznámok o tom, aký je malý zrazu iný, aby vyprovokovala okolie k väčšej pozornosti – no oni by si nevšimli, ani keby mu narástla druhá hlava.

„Bábätká sa menia zo dňa na deň,“ vravela babka. „Ešte si užiješ. Stále máš nosítka po Leuške?“

„Kolika,“ odhadoval manžel odborne. „Tak skoro sa mu nemôžu tlačiť zuby.“

Snažíš sa ma rozveseliť, miláčik?

„Je zdravý. Vydržte, o pár mesiacov sa z tej fázy dostane,“ tvrdila pediatrička a Tina priam cítila, ako jej ruka v bielom plášti pripevňuje na čelo pomyselnú nálepku HYSTERICKÁ MATKA.

Pár mesiacov?! Zabite ma radšej hneď! Vždy, keď sa jej do uší zaryl vresk zlomyseľného malého trýzniteľa v peknom kruhu vyčerpania a beznádeje, musela myslieť na Leuškin tichý, presvedčivý výrok:

„Keby som vedela, že nám namiesto bračeka podhodia obludu, lepšie by som ho strážiła.“

Tina však najviac vinila seba: *To ja som ho mala strážiť.*

Kedykoľvek mohla, krúžila s kočíkom po chodníku okolo jazer – jedine tam vydržal spoľahlivo spať aspoň hodinu. Nohy sa jej plietli. Rožok, ktorý narýchlo potiahla z kuchynského stola, lebo od rána nič nejedla, chutil ako piliny. Postojačky ju držalo iba držadlo kočíka a čudovala sa, čo to do nej vošlo, keď manželovu ponuku „Vezmem to za teba, ty si radšej pospi,“ v záchvate falošnej hrdosti odmietla. Falošnej hrdosti a klamnej nádeje. Znovu pohľadom prečesávala chodník, bežeckú dráhu, trávou porastené brehy a horcovo modrý koberec hladiny. Tušila, že svoju príležitosť dávno premárnila, ale pre tú nepatrnú šancu, že by mohla niekde zbadáť akúkoľvek stopu, pokračovala v hľadaní.

Kde teda je? Kde je môj chlapec?

—

Petra vystrúhala hrdý výraz, aby dala najavo, že z nej by nikdy nebola dobrá slúžka.

„Prestaň sa tváriť znechutene! Ber to ako brigádu,“ navrhovala mama. „Ujo Laco hovoril, že je pripravený platiť ti ako au-pair. Oveľa radšej dá peniaze rodine, než pustiť do bytu hocijakú neznámu...“

Mamin brat Laco bol sympaták, ale jeho žena... Petra poznala milión lepších metód zabíjania času ako pomáhať v domácnosti primadone Tine, ktorá na ich vetvu rodiny vždy hľadela cez prsty. Petrin otec jej nebol dosť nóbl. *Nemala si robiť druhé diéta, keď to nezvláda, zašomrala v duchu, no kvôli ujovi sa za tú myšlienku hneď pokarhala.* Laco si predsa zaslúži detí, koľko chce. *Len nech im nemusím utierať zadky práve ja.*

„Mám teraz málo času,“ ošivala sa.

„Veď si nechala karate!“ Mama začínala byť ostrá.

Asi naozaj chce, aby som to vzala. Petra nasadila poslednú líniu obrany: „Maturita sa blíži, musím sa veľa učiť.“

„Učiť? Počujem dobre? Ty už zasa niekoho máš, však?“
Mama, v minulom živote Šerlok. Zatlkať nemalo zmysel. Váhavo prikývla.

„Iste pochopí, že máš aj povinnosti. Alebo ti dokonca pomôže.“

„Ten určite,“ vzdychla Petra. „Čaká naňho stovka náhradníčok v zástupe.“

„Ak je tak, nestál za tvoj čas. Ale malá Leuška za tvoj čas stojí. Pomôžeš tete Tine a hotovo.“

„Veď hej, Leuška je fajn...“ *A aj tie prachy sa zídu*, dodala v duchu Petra a zmierila sa s osudom.

—

Tina vytlačila kočík na mólo a posadila sa na vyhriate dosky. Zvyšok pečiva rozmrvila pre labute. Dve veľké a tri malé, maľebná rodinka... Strapaté sivé mláďatá vyrazili za omrvinkami.

Len si dajte, škaredé káčatká. Hej, kamarát, ty sa vôbec nebojíš? Krmil by si sa aj z ruky? Počkaj, už nemám, nabudúce prinesiem viac.

Najmenšie labutie mláďa jej nedalo pokoj. Tie oči... Intenzívne, ne-vtáčie... Cítila sa ako blázon, ale čo mohla stratiť?

Váhavo ho oslovila: „Mojko?“

Zareagoval. Pozrel na ňu, vtisol sivú hlávku do jej dlane... Akoby dostala úder elektrickým prúdom. Rozum to odmietal prijať, ale srdce už vedelo. *Môj malý!* Potom sa v rýchлом slede stalo viac vecí. Stará labuť zasipela a nenávisťne sa ohnala po Tininej ruke. Malý netvor v kočíku začal nepríčetne vrieskať. Dianie na móle hneď pritiahlo pohľady okoloidúcich – dieťa trpí a nezodpovedná matka krmí vodné vtáčstvo! Stará labuť medzitým už hnala rodinku do stredu jazera.

„Neboj sa, Mojko! Ešte prídem!“ slúbila Tina. Obrátila sa ku kočíku a mechanicky tíšila podstrčené dieťa. *Musím dostať svojho chlapca späť. Lenže ako? Ako?! Zdôveriť sa niekomu – a skončiť v blázcinci?*

Nie. Musím to dokázať sama. Chcem predsa dojsť! Nedovoliť doktorom štopať ma chémiou, akoby mi naozaj šibalo!

Udusila zákerný hlások, ktorý sa vnucoval s otázkou: *A nešibe ti už náhodou?*

Doma, kým vresklúň nasával, snažila sa voľnou rukou gúgliť hocičo o rusalkách, divožienkach a vymenených deťoch. Len s námahou sa sústredila na linky – myslou stále odbiehala k malému Mojmirovi, ktorý sa v materinskom náručí ohrial iba pár týždňov a teraz musí, okradnutý o bezpečie domova, plávať s labuťami v chladných vodách jazera. Nechápe, čo sa s ním deje, netuší, prečo sa musí namiesto mliekom živiť slizkými vodnými rastlinami, možno márne volá mamu... Predstava, že tam strávi čo i len jednu noc navyše, Tinu mučila.

Prídem si po teba, Mojko!

—

Lúčili sa celú večnosť. *Takto nebudem doma ani do jedenásťtej*, vravela si Petra. *Mama bude zúriť... Ešte chvíľku...*

Dušan sa vedel bozkávať skutočne majstrovsky. *Priznajme si, vedel viac než to*. Dokázal na Petrinom tele rozohrať všetky akordy, na ktoré majú lepšie dievčatá v jej veku ešte čas. *Ale ja som nikdy nepatrila k lepším dievčatám*. Našťastie, uškrnula sa v duchu s nemalým uspokojením. Lepšie dievča by si nikdy netrúfalo zaseknúť takýto kus. Štíhly a elegantný ako ilustrácia z upírskeho románu – no bez chorobnej fixácie na krv. Starší a skúsenejší – ale žiadny chren. Značkové oblečenie má na sebe, aj keď ide vyniesť smeti – obíde sa však bez poznámok k Petriným čiernym tričkám s motívmi vnútorných orgánov. Býva v River Parku, peňazí má ako šupiek, ale ani mu nenapadne robiť z toho vedu. Pretože je iný. Za vodou.

„Zajtra?“ šepol zamatovým hlasom, ktorý nepripúšťal námietky.

Kúзло sa pretrhlo. Petra smutne pokrčila plecami:

„Zajtra nemôžem. Musím strážiť Leušku – to je moja malá

sesternica...“ Petra sa mu pokúsila stručne vysvetliť situáciu. Možno by tam naozaj išiel s ňou a popoludnie by nebolo kompletne zabité... Spočiatku to vyzeralo nádejne, no keď začala s miestopisom, Dušan sa zháčil.

„Štrkovecké jazero? Ako je ten hotel s terasou?“

Prikývla.

„Prepáč, to nie je nič pre mňa...“

„Fakt?“ zatiahla sklamane. „Mne to príde ako skvelé miesto na prechádzku,“ dodala, aby zdôraznila, že vyžaduje riadne vysvetlenie.

„Veď aj je, ale vieš... Má tam rajón jeden taký, ktorému by som nemal liezť do žabince.“

Petrine oči zažiarili náhlym pochopením: „Niečo si mu vyviedol?“

„Mhm...“

Dušan a jeho kamaráti z mokrej štvrte! Pohybovali sa na tieňovej mape Bratislavy, právne normy používali namiesto toaletného papiera, no úzkostlivo dodržiavali svoje vlastné zákony, ktorým by sa normálny človek aj smial – keby do tajomnej siete vzťahov a transakcií, tvoriacich Dušanovo živobytie, mal šancu preniknúť inak než v úlohe koristi. Lepšie dievča by o tom nechcelo nič vedieť, ale k mnohým vadám Petrinho charakteru patrila aj nezdravá zvedavosť.

„Hovor a preháňaj!“

„Niekedy nabudúce, čajočka. Už predsa musíš ísť,“ pripomenul potmehúdsky a rozstrapatil jej vlasy. „Zavolám ti!“

„A ja ti nezdvihnem, keď ma budeš volať čajočka!“ posledné slová už kričala cez plece. Letela domov.

—

Nad jazerom vyšiel zlatistý mesiac v splne.

Teraz, alebo nikdy!

Tina obyčajne uprednostňovala pastelové odtiene, ale v ten večer stavila na čiernu. Mágia nepustí. Aj tvár a ruky si začier-

nila pomocou korkovej zátky opálenej nad plameňom plynového sporáka. Vrece s čiernym baranom, psom, kocúrom a kohútom nahradila pláteným vreckom s čiernou myšou – nič lepšie v blízkych chovateľských potrebách nedostala. V kabelke mala pre všetky prípady snietku mäty, ligurčeka a paliny. Netušila, či to bude fungovať, no lepší plán vymyslieť nedokázala.

Už len chvíľu, Mojko!

Srdce jej bilo ako zvon. Dlane sa potili, kolená triasli. Na tráve to trochu drkotalo, udupaný breh už bol lepší. Bála sa, prirodzene. Kto by sa nebál? Ale cesta materstva je predsa plná strachu. Ženy to vedia a predsa do toho nakoniec idú. Urobia všetko, čo urobiť treba.

Pevne zovrela rukoväť kočíka – a vošla do vody.

Premkol ju chlad. Do tenkých plátených tenisiek jej okamžite natieklo.

Svinská voda! Mala sa rozostúpiť, nie?!

Tina kráčala. Po kolená, po pás... Voda jej kradla telesné teplo aj cit. Hľadela strnulo pred seba. Stále dúfala...

Mala som zazrieť rusalky ako tancujú na plytčine. Niekde uprostred jazera by v trstenej kolíske vietor hojdal môjho chlapca... Možno... je to skúška odhodlania. Treba ísť hlbšie...

Voda prenikla aj do kočíka. Malý precitol a chvíľu na Tinu neveriacky hľadel. Potom spustil sirény a zmaril jej šancu nenápadne prísť, zobrať Mojka a utekať domov.

Z brehu ktosi volal: „Vidíte ju?! Čo to robí?“

„Pani! Vy tam!“

A potom známy hlas: „Tinaáá!!! Stoj, preboha! Vráť sa!“

Nepočúvala ich. Teraz už nemohla cúvnuť. V trstí zbadala odlesk očí.

Je to ona? Tá, čo mi vymenila diéta?

Tina neriskovala pohľad inam – zamerala sa uvzato na tie dva body. Po pamäti vybrala z kočíka premočený vrieskajúci uzlík. Metal sa a zarával prsty do jej predlaktia.

„Vezmi si ho!“ obomi rukami ho zdvihla nad hlavu. Z dupačiek crčala voda.

„Vráť mi moje dieťa!“ kričala do tmy z plných pľúc, inak by ju bytosť v trstí cez rev svojho pankharta nepočula. Tinine útroby zvierala hrôza. *Čo ak ho odmietne vymeniť späť? Mám pohroziť, že mu ublížim?*

Váhala. Vedela, že niekedy si divožienky vzali svoje deti nazaď, ak ich ľudskí pestúni namiesto kŕmenia bili. No podľa iných zdrojov bolo treba opatrovať vílie deti ako vlastné – lebo rovnakú starostlivosť potom dostával aj malý ľudský rukojemník.

V trstí sa čosi pohlo. Dva lesklé body zmizli – a čiesi ruky jej vytrhli dieťa. Ktosi ju bolestivo chytil za zápästie a ťahal von z jazera. Nechala sa. Bol koniec.

„Idiot!“ vzlykala pomedzi cvakajúce zuby. „Všetko si pokazil! Ako teraz dostanem svojho chlapčeka späť?!“

Tackala sa z vody ako mátoha a striasala ju zima. Dopadla na okruhliaky – ocelová ruka ju pustila a pre potreby podvrhnutého dieťaťa sa zmenila na nežnú, starostlivú dlaň. V pozadí ktosi volal záchranku.

„Tina, tebe fakt preskočilo?!“ Neočakával odpoveď. Iste si už odpovedal sám. Áno, Tinin plán na Mojkovu záchranu zmaril Laco osobne. Jeho výraz hovoril aj bez slov: *Strelil by som ti jednu, keby som nemal plné ruky*. To bolelo. Nikdy predtým sa na ňu takto nedíval. Našťastie čoskoro jeho pozornosť pohltili iné starosti. Vyzliekal vzpierajúcemu sa vresklúňovi mokré oblečenie a robil naňho: „Ššššš, už si u otecka, všetko bude v poriadku.“

„Laco?“ vyhrkla v šoku Tina. „Kto je s Leuškou?“

„Leuška spí, babka je v taxíku a bude u nás každú chvíľu,“ zavrčal, kým si pchal podchladené premienča pod košeľu. Netvor ešte chvíľu bojoval, ale potom na teplej hrudi zaspal od vyčerpania. Laco prechádzal hojdavou chôdzou sem a tam po brehu, aby ho nezobudil. Popri tom sa nadychoval a krútil hlavou, akoby chcel čosi povedať a vždy si to rozmyslel. Napokon položil tichú otázku:

„Môžeš mi niečo z toho vysvetliť?“

Dlho hľadala slová, hoci si uvedomovala, že výsledný dojem

nezachráni žiadna rétorika. *Teraz už je to jedno. Zvieracia kajka čaká. Aspoň vlastnému mužovi povedz pravdu.*

„To, čo si hreješ na hrudi, nie je náš syn,“ spustila odhodlane. „Vymenili ho rusalky, teda jedna konkrétna. Tu, z jazera.“ Keď videla jeho výraz namiešaný z hnevu, strachu a skepsy, vyhrkli jej slzy, no pokračovala: „Znie to šialene, ale ver mi, je to pravda. Zazrela som v trstí jej oči. Chcela som, aby nám ho vymenila naspäť, ale asi... asi sa zľakla...“

Lacovi pípla esemeska. Hneď si ju prečítal a trochu mu odľahlo – upokojujúce hlásenie do babky.

Takže už sa môžem zrútiť?

Vlny vyvrhli na breh vrecko s utopenou myšou.

Tina sa krčovitro rozvzlykala. Na plecía jej plne doľahla ťarcha debaklu. Stavila na jednu kartu a prehrala... všetko. *Pochabý, márnny pokus.* Ako mohla konať tak iracionálne?

Cez hmlu slz sotva vnímala sanitku. Záchranári vyskákali na breh a robili svoju prácu. Našli žilu a pichli jej... niečo. Vzáli jej mokré veci a navliekli... niečo. Tina ich nechala. Všetko hovorenie zaobstaral manžel. Ako ušla v noci z domu, chladnokrvne vkráčala s kočíkom do jazera a kričala čosi o výmene detí. Áno, kojí. Nie, neberie lieky, neprekonalala psychické ochorenie...

Tina proste iba plakala. *Mojko, kde si? Čo len s tebou bude?* Nechala okolo seba plynúť otázky a kvalifikované odhady. Laktačná psychóza, Capgrasov syndróm... Pozerala cez plecía zdravotníkov kamsi do jazera.

„Zvládneme to, počuješ?“ Lacove slová boli posledné, čo vnímala z vonkajšieho sveta. Iskra nádeje v močiari zúfalstva. *Jeho... som možno ešte celkom nestratila,* pomyslela si a poddala sa tme.

—

Precitla v erárnej posteli s výhľadom na zatečenú škvrtu na strope. Bolela ju hlava a hrdlo a v prieduškách ju rezalo. *Budem chorá.* V pamäti jej ako otvorená zlomenina trčala spomienka

na včerajšiu noc. Musela znovu plakať. *Pardon, ja už chorá som.* Bolo to horšie než zlý sen, v ktorom človeka prenasleduje bezmenná hrôza a on nedokáže bežať dosť rýchlo, aby unikol. *Pripravila ma o syna a ja som s tým nedokázala nič urobiť.* Slabosť tela otvorila cestu hlodajúcim pochybnostiam: *Alebo som sa oňho pripravila sama? Čo ak je tamto naozaj moje dieťa a ja som ho skoro utopila kvôli bludom, ktoré ovládli môj mozog?*

Nebola si už istá ničím – okrem jednej veci. *Ak rýchlo zmením kurz, do zoznamu strát pribudne aj Laco a Leuška. To nesmiem dopustiť. Bože, Leuška! Kedy som jej naposledy povedala, že ju ľúbim? Musím odtiaľto preč!*

Zhlboka sa nadýchla.

Som príčetná žena. Vzorná pacientka. Včera mi prešlo, ale dnes už som v pohode. Nie je nutné, aby som skutočným bláznom pridlho zaberala túto vzácnu posteľ. A nechcem prestať dojíť!

Do izby vstúpilo lekárske komando.

„Dobrý deň, pani Naďová.“

Tina si rýchlo utrela tvár do obliečky a zdvihla hlavu.

„Dobrý deň,“ pozdravila odhodlane. „Kedy budem môcť vidieť svoje dieťa?“

—

Šikmé slnečné lúče štekli hladinu. Jazerom prebiehali drobné vlnky smiechu. Starý vodník predčítal jazerným žienkam vybrané pasáže z humoristického románu. Odkedy inštalovali na ihrisku skrinku susedskej výmeny kníh, nenechal sa pán miestneho povodia vidieť bez výtlačku populárnej spisby v ruke.

Riva sa nesmiala. Postávala nezúčastnene obďaleč. Slová, slová, slová. Mámenia a sny. Tiež sa na ne kedysi nechala chytiť, ale už pre ňu neznamenalí viac než šum vrbového lístia. Spod zrkadla vodnej hladiny pozorovala živý svet. Nemohla si pomôcť, ten ju stále priťahoval. Na lavičke pri brehu sa usadil zamilovaný párik. Riva by tej fiffene kedysi závidela, no dnes

už nie. *Vychutnaj do dna krátky dych lásky, dievča. Tisíckrát si to odtrpíš.*

O chvíľu neskôr zaľúbencov diskkrétne obchádzala skupinka matiek. Riva zbystrila sluch – od nich by sa mohla dozvedieť niečo užitočné. Boli dni, keď neodolala, vystúpila s bábätkom v šatke na breh a tvárila sa, že je jednou z nich. Snažila sa zapamätať si každé slovo, keď omieľali osvedčené recepty a rady – a radšej rýchlo zabudnúť, keď prišiel rad na pôrodné histórie a riešenie traumy, ktorú na zraniteľnej duši zanechal necitlivý prístup zdravotníckeho personálu. Ich naivita ju dráždila. Právo na ľudskú dôstojnosť, právo rozhodovať o svojom tele...! *Bože!* Riva rodila v chladnej rose pod vrúbou, bez anestézy. Pomáhala jej len vyžítá kanálová žena – svetaznalá, cynická a viac než mierne toxická. „Zázrak prirodzeného pôrodu, povedala by som – keby si náhodou nebola nadprirodzená bytosť,“ doberala si ju chrapľavo, keď prehryzla pupočnú šnúru. Potom sa srkavo pustila do placenty. Svitalo a hrmenie ranných električiek príhodne prehlušilo prvý plač Rivinho syna. *Otecko na sále chýbal.*

Hej, hrdí otcovia. Jeden práve na móle púšťal s malým chlapcom loďku na diaľkové ovládanie. *Počas víkendov sa sem nahrnú, budovať týždeň zanedbávané vzťahy.* Loďka mala krásnu červenkastú plachtu. Keď plávala Rive nad hlavou, nečakane sa prekoprcla cez vyššiu vlnu. Chlapec sklamane vykrikol a ústa jazernej víly zvlnil zlomyseľný úšľabok. Keď plachta vkĺzla do vody, oranžovo sa rozžiarila presvitajúcim slnkom. Dieťa v Rivinej šatke tá premena zaujala, s úžasom vyvalovalo oči. *Krásne ľudské bábätko. Mäkké, hrejivé, milé, nevinné... Teraz si moje, moje...* Kráčala s ním po dne jazera za loďkou unášanou vodnými prúdmi. Polohlasne mu spievala melancholické uspávkanky, jednu za druhou, všetky, ktoré nemohla zaspievať svojmu dieťaťu. Chladnými prstami hladila jeho dokonalú tváričku. Keď raz začala, bolo ťažké prestať. Malý chvíľu nespokojne krútil nosom, začal mrnčať a potom sa nahlas rozplakal.

„Uprac si to niekam,“ flochol po nej vodník, ktorému detský

krik pokazil pointu. „Ženské a ich hračky. Ja viem, že čachre s faganmi máte v popise práce, ale nemusela si až tak... Videl niekto, že by som ja v posledných dekádach trhal normu v topení? Nie. Toto jazero má primárne slúžiť rekreačným účelom. Neželajte si ma, ak mi sem niektorá dovlečie šestonedielku!“ pohrozil zeleným prstom smerom k ostatným vílam.

Vody opäť rozvlnil všeobecný smiech a Riva sa radšej rýchlo pratala von z jazera. Skúsila dať malému napiť, prebalila ho, ale stále nebol spokojný. Odmietal ležať v trstovej koliske, zlostne sa krútil v šatke... Začínala s ním strácať trpezlivosť.

„Čo ešte chceš, červík? Nevieš, že teraz musíš byť ticho?“

Stále plakal. Ludské deti sú nedôvtipné.

„Čo chceš?!“

Riva ho vybrala zo šatky. Nešikovné detské rúčky sa jej zaplietli do vlasov a z celej sily zatiahli. *Zasa!* Hryzla si do jazyka, aby ho neprekliala. Nie je ľahké manipulovať s dojčatom, keď sú zdrojom vašej moci dlhé, rozpustené vlasy. Kým vyslobodila všetky pramene z krutých malých prštekov, mala jazyk celkom dohryzený. A malý neprestával revať.

„Ticho, paskuda!“

Prudko ním zatriasla. Silueta drobného telička sa trochu rozostrila, ružová pleť zosivela... Rusalka neprestávala triasť, kým nedržala v rukách strapaté mláďa labute. Jeho hlas prešiel z kriku do jemného štebotania. *Aké šťastie, že labute neplačú.* Keď ho vypustila do plytkej vody, hneď si začal ždibkať riasy. Potom sa premenila na labuť aj Riva a privolala z trstia ďalšie družky. S úľavou odovzdala svoje telo vode. Aj chlapcovi sa v kabátiku z peria páčilo – škoda len, že keby v ňom ostal pridlhho, už by ho nikdy nevyzliekol. Po niekoľkých dňoch či týždňoch tak skončila väčšina ľudských detí, ktoré sa jazerným žienkam zunovali, Riva však mala o svojom materstve inú predstavu.

Aspoň zatiaľ.

—

Do vody čľupol hnedý kameň. Nasledoval ho žltý, biely...

„Ovca letí!“ zvyšklo dievčatko a zabrzdilo tesne pri vode.

„Leuška, nehádz kamene smerom k labutiam! A neveľ do tej vody!“ volala mladá žena, uháňajúca dolu trávnikom. Riva ju nepoznala.

„Nebój,“ odpovedalo dievčatko ľahkovážne a dovolilo drobným vlnkám obližať mu podrážky.

„Poslúchaj Petru!“ pridal sa muž. Bolo zjavné, že by za ňou najradšej bežal sám, ale nechcel s kočíkom opustiť zámkovú dlažbu. Bábätko konečne spalo.

Kde máš mamu, žabka? pýtala sa Riva v duchu. Na vlastné oči videla, ako tú ženu minulú noc odviezli. Vtedy z celého srdca túžila vybehnúť z trstia a siahnúť po svojom skutočnom synčekovi... Veľa nechýbalo. Vedela však, že si ho v jazere nemôže nechať. Keby prejavil svoju pravú podstatu, starý vodník by ho bez milosti zabil. *Ach, maličký, u ľudí sa ti povodí lepšie ako u tvojej nešťastnej mamy. Títo sa o teba dobre postarajú.* Riva pohľadom hodnotila muža, ktorý sa hrbil nad kočíkom a bola nadmieru spokojná. Zdravý, silný, schopný a pohotový – ako rýchlo si našiel náhradu za svoju ženu – ale nie dosť bystrý, aby včas zistil, že vychováva cudzie dieťa. Ťažko by si mohla želať lepšieho pestúna.

—

Dojatie vohnalo Tine slzy do očí, hoci si pred odchodom z nemocnice zaumienila plakať menej, aby neznepokojovala okolie. Laco vybavil všetko. Ústretovú psychiatricku, pomocnicu v domácnosti, laktačnú poradkyňu... Dohodli sa na ambulantnej liečbe, liekoch, ktoré sa znesú s dojením a šetrnom domácom režime. Vzal dokonca na seba povinnosť vstávať k malému v noci a kŕmiť ho z fľaše, len aby mohla Tina neprerušene spať osem hodín.

„Milujem ťa. Zvládneme to, dobre?“ Držal ju v náručí, hoci Leuška sa vytrvalo pchala medzi nich.

„Milujem ťa,“ odpovedala Tina a hneď sa opravila: „Vás. Sľubujem, že už vás nikdy tak nevystraším.“

Úvod zvládla. Najťažšou skúškou však bolo vziať do náručia podvrhnuté dieťa, poláskať ho a osloviť *Mojko* s vedomím, že po svojom skutočnom synovi už viac nesmie pátrať. *Alebo aspoň nie tak, aby na to manžel prišiel.*

Keď sa ocitli mimo dcérkinho dohľadu, Laco si Tinu znovu privinul, pozrel sa jej do očí a spýtal sa: „Ako si na tom? Nemáš už ani tieň pochybnosti, že toto,“ ukázal na vresklúňa nespokojne kopajúceho v postielke, „je naše dieťa?“

Rozhodným zamietavým gestom mienila odohnať mužove obavy, ale nedokázala sa k tomu prinútiť. *Znovu mu klamať...?*

„Tieň tu bude vždy,“ priznala. „Ale ja sa s tým vyrovnám.“

„Možno existuje iná pomoc,“ naznačil Laco a vytiahol obálku s logom spoločnosti ponúkajúcej komerčné testy DNA. „Budeš sa cítiť istejšie, keď naše rodičovstvo potvrdia genetické testy? Pred tvojimi očami odoberiem vzorku...“

„Áno,“ súhlasila vďačne. *Zjem kefu, ak je náš. A rada.*

—

Nakoniec sa s Vreskim zmierila. Nedokázala ho volať *Mojko*. Ale mohla nájsť pochopenie pre jeho záchvaty plaču, nosiť ho na rukách a potichu sa mu prihovárať: „Veď ja viem, veď ja viem.“ *Aj ty si v tom nevinne. Tiež ti chýba mamička, však? Aj ty jej iste chýbaš. Neboj sa, niečo vymyslíme. Len to musíme navliecť šikovnejšie. Zatiaľ budeme sekať dobrotu. Budeme, hej?*

S postupom času objavovala rôzne užitočné finty. Miloval automatickú práčku. Nahrávka Niagarských vodopádov vždy na jeho tváričke vyčarovala úsmev. A polhodinové máčanie v kúpeli zabezpečilo celkom znesiteľný priebeh večera.

Z času na čas vytiahla z klenotnice ľudovej slovesnosti nejakú metódu, ktorá mala prinútiť nečisté sily, aby vrátili vymenené ľudské dieťa. Nechala teda Vreskiho pokrstiť. Prešla s ním Kalváriu, vzala ho aj po Hlbokej k Lurdskej jaskyni. Presved-

čila manžela na rodinný výlet do Marianky – okrem chvíľ strávených spoločne na čerstvom vzduchu však nič nezískala. Pokus s varením vody vo vaječných škrupinkách tiež nepriniesol výsledky. Vreski sa škrupinkám čudoval ako obyčajné bábätko, zato Leuška ich považovala za vrchol zábavnej alchymie a ešte večer Tinu žiadala, aby si to zopakovali.

Laco práve prišiel z práce. „Čo splietaš, zlatičko?“

„Vieš, skúšali sme jeden experiment z telky,“ prehodila Tina zľahka. „Poznáš predsa Zázračný ateliér.“

„Áno, áno,“ zašomral. „Hlavne, že ju neučíš hrať škrupinky. Na hazard je ešte mladá.“ Tým sa preňho téma vyčerpala.

Tesnotka, vydýchla si Tina a pevne sa rozhodla, že ďalšie pokusy bude vykonávať iba v Leinej neprítomnosti.

„Už som ti povedal, že nám prišli výsledky DNA testov?“ Laco siahol na kôpku, ktorú priniesol z poštovej schránky.

Tina hneď zbystrila pozornosť. Spoločne otvorili obálku – a prečítali si ospravedlnenie z laboratória. Občas, veľmi zriedka, test zlyhá. Možno nastala chyba pri odbere vzoriek, alebo sa znehodnotili cestou...

Prečo ma to neprekvapuje?

„Robil som všetko podľa návodu!“ krútil hlavou Laco. „No nič, pozývajú nás nechať si odobrať vzorky priamo v laboratóriu. Skočíme tam zajtra?“

„Fajn,“ prikývla.

Nie, ani druhý raz prekvapená nebola.

—

Petra predstavovala pre Tinu zvláštnu kapitolu. Za iných okolností by tú nedbalú pubertiačku okamžite poslala domov. Dokázala síce zabaviť deti, no domáce práce po nej bolo treba urobiť znovu a lepšie. Tina si však uvedomovala, že to dievča z divnej rodiny môže byť súčasťou riešenia jej problému... viacerými spôsobmi. *Vlastne je milá, ak sa človek nenechá rušiť tou rebelskou pseudo-gotickou pózou.* Nevadilo jej čítať jednu